

Nr 168

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister; given Stockholms slott den 25 mars 1955.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister.

GUSTAF ADOLF

Herman Zetterberg

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen framlägges förslag till förenklad ordning för meddelande av straffregisterutdrag till myndigheter i andra nordiska länder.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1)
om straffregister.

Härigenom förordnas, att 9 § lagen den 17 oktober 1900 om straffregister¹
skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

9 §.

På framställning av myndighet i Danmark, Finland, Island eller Norge må fullständigt utdrag av registret meddelas, såframt Konungen för särskilt fall givit tillstånd därtill. Konungen äger bemyndiga fångvårdsstyrelsen att meddela sådant utdrag för utredning i brottmål, då det begäres av domstol eller åklagarmyndighet i någon av nämnda stater.

I fråga om meddelanden till utländska myndigheter rörande givna straffdomar eller ådömt tvångsarbete äger, under förutsättning av ömsesidighet, Konungen utfärda bestämmelser.

I fråga om meddelanden rörande givna straffdomar eller ådömt tvångsarbete till myndighet i annan stat än i första stycket avses äger, under förutsättning av ömsesidighet, Konungen utfärda bestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1955.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1914:126.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 mars 1955.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för inrikesdepartementet fråga angående *tillhandahållande av straffregisterutdrag åt myndigheter i andra nordiska länder* och anför därvid följande.

Gällande bestämmelser. Enligt lagen den 17 oktober 1900 om straffregister skall hos fångvårdsstyrelsen föras straffregister, innehållande uppgifter om vissa straffdomar m. m. Till lagen ansluter sig *kungörelsen den 26 november 1914 (nr 413) om uppgifter till straffregistret och om registrets förande.*

Om meddelande av utdrag ur registret finns bestämmelser i 8 och 9 §§ i lagen. Enligt 8 § 1 mom. skall fullständigt utdrag av registret meddelas, då framställning därom göres av domstol, länsstyrelse eller allmän åklagare eller av annan myndighet, vilken enligt lag äger förordna om häktning, eller av interneringsnämnden eller statens kriminaltekniska anstalt, eller då sådan framställning göres av justitiekanslern, riksdagens justitieombudsman eller dess militieombudsman. Till annan myndighet eller till enskild person, vars rätt kan vara beroende på annan upplysning ur registret än som avser fråga huruvida viss person förekommer i registret, skall fullständigt registerutdrag lämnas, där Kungl. Maj:t för särskilt fall givit tillstånd därtill. I 2 mom. av 8 § stadgas, att utdrag av registret, innehållande bevis därom att viss person ej förekommer i straffregistret, såvitt angår annat förhållande än dom å böter eller villkorlig dom å förvandlingsstraff för böter, må på begäran av denne meddelas, där han med intyg av länsstyrelse, underrätt, häradshövding, borgmästare, svensk beskickning eller svenskt konsulat styrker, att hans rätt kan vara beroende av sådant bevis. Enligt 3 mom. skall till statistiska centralbyrån meddelas för den officiella statistiken erforderliga utdrag ur straffregistret. I sådant utdrag må icke upplysning meddelas om namnen på dem som uppgifterna avser.

I fråga om meddelanden till utländska myndigheter rörande givna straffdomar eller ådömt tvångsarbete äger Kungl. Maj:t, enligt 9 §, under förut-

sättning av ömsesidighet utfärda bestämmelser. Med stöd härav har Kungl. Maj:t genom särskilda brev till fångvårdsstyrelsen förordnat, att utdrag ur straffregistret beträffande vissa utländska undersåtar, vilka här i riket blivit så dömda, som i 1 § lagen om straffregister sägs, skall av fångvårdsstyrelsen överlämnas till utrikesdepartementet för att genom dess försorg tillställas vederbörande utländska myndighet samt att departementet skall till styrelsens avdelning för straffregistret överlämna från vederbörande utländska myndighet till departementet överlämnad dom, varigenom svensk undersåte fällts till ansvar.

Framställning av statens kriminaltekniska anstalt. I framställning den 18 november 1953 har överdirektören vid statens kriminaltekniska anstalt G. von Sydow hemställt om bemyndigande för anstalten att beträffande de skandinaviska länderna få på begäran utlämna straffregisterutdrag, därest icke särskilda förhållanden till annat föranleder, och beträffande övriga länder efter prövning i varje särskilt fall meddela erforderliga straffuppgifter. Det erinras i framställningen om att i en skrivelse till anstalten från inrikesdepartementet anförts, att det icke torde vara överensstämmande med grunderna för lagen om straffregister, att uppgifter ur straffregistret rörande svenska och utländska undersåtar lämnades utländsk myndighet på annat sätt än efter framställning på diplomatisk väg. Ett dylikt förfarande skulle emellertid i praktiken medföra avsevärda olägenheter och tidsutdräkt. Framställningar från utländska myndigheter om straffregisterutdrag skedde i betydande omfattning, och motsvarande framställningar från Sverige till utländska kriminalcentraler redovisades alltid, vad de skandinaviska länderna anginge med straffregisterutdrag och beträffande övriga länder med särskilda straffuppgifter.

Över anstaltens framställning har efter remiss utlåtande avgivits av *fångvårdsstyrelsen*, som beträffande den i framställningen upptagna frågan anfört följande:

Med hänsyn till det nära samarbete som, även på rättsvårdens område, kommit till stånd med Danmark, Finland och Norge finner styrelsen att meddelande av utdrag ur straffregistret bör kunna ske direkt från fångvårdsstyrelsen till uppgiftsmottagare i de tre grannländerna. Vid utformandet av regler för ett sålunda förenklat förfarande torde böra tjäna till ledning de i lagen om straffregister intagna bestämmelserna om utlämnande av straffregisterutdrag till myndigheter inom riket. I 8 § 1 mom. nämnda lag föreskrives att fullständigt utdrag ur registret skall meddelas, då framställning härom göres av domstol eller av åklagarmyndighet (i samband med förundersökning i brottmål) eller av vissa andra i lagen uppräknade myndigheter. Till annan myndighet skall fullständigt registerutdrag lämnas då Konungen för särskilt fall därtill givit tillstånd.

I anslutning till dessa bestämmelser borde enligt styrelsens mening utdrag ur straffregistret kunna efter framställning meddelas domstol och åklagarmyndighet i Danmark, Finland och Norge. För meddelande av utdrag ur straffregistret synes böra gälla, att i brottmål eller förberedande utredning om brott utdraget befinnes erforderligt beträffande den misstänkte. I lagen om straffregister skulle således införas ett medgivande, att utdrag som nu

nämnts må meddelas. Härvid synes lämpligt att göra lagbestämmelsens tillämpning beroende av ett av Kungl. Maj:t lämnat generellt förordnande för fångvårdsstyrelsen att tills vidare under viss tid meddela sådant utdrag. Fångvårdsstyrelsens förslag att utdrag ur straffregistret skall lämnas direkt från fångvårdsstyrelsen är motiverat av såväl praktiska synpunkter — bland annat minskad omgång — som principiella. I sistnämnda avseende vill styrelsen framhålla, att den ordning för utlämnande av uppgifter ur straffregistret som gäller inom landet också bör tillämpas när ett motsvarande uppgiftslämnande införes i förhållande till närstående länder. Av här avsedd utländsk myndighet bör framställning om utdrag göras hos fångvårdsstyrelsen. Därest framställningen översänts till annan svensk myndighet, t. ex. polismyndighet, bör den vidarebefordras till fångvårdsstyrelsen.

För det fall att utdrag ur straffregistret begäres av annan myndighet i något av de tre länderna än domstol eller åklagarmyndighet synes utdrag böra meddelas endast där Konungen för varje särskilt fall därtill givit tillstånd.

Frågan om utlämnande av sådana »straffuppgifter», som avses i framställningen, till myndighet i andra länder än de nu nämnda, synes mera komplicerad. Verkningarna av ett sådant uppgiftslämnande låta sig ofta icke på förhand bedömas. Styrelsen anser att stor varsamhet måste iakttagas vid utlämnande av dessa uppgifter (jämför vad Parlamentariska undersökningskommissionen anfört i sitt betänkande angående utlämnande av uppgifter om flyktingar — SOU 1946: 93).

Behandling av frågan i Nordiska rådet. Vid Nordiska rådets andra session i Oslo i augusti 1954 förelåg ett förslag angående meddelande av straffregisterutdrag mellan de nordiska länderna. I sitt utlåtande över detta förslag (utl. nr 13) anförde rådets juridiska kommitté följande:

Af de uplysninger, komitéen har modtaget, fremgår, at man i Danmark og Norge, uden at der er truffet udtrykkelige bestemmelser herom, på begæring udleverer udskrifter af strafferegistrene til myndighederne i de andre nordiske lande. Udskrifterne rekvireres som regel af anklagemyndigheden i vedkommende land, og denne henvender sig enten direkte eller gennem de centrale myndigheder til vedkommende strafferegister.

Denne på praksis baserede ordning har efter det oplyste ikke givet anledning til betænkeligheder af nogen art.

I Sverige, hvor fångvårdsstyrelsen fører et centralt strafferegister, er der imidlertid efter forhandling med fremmede magter fastsat den regel, at udenlandske henvendelser angående udskrifter af strafferegistrene i almindelighed skal formidles ad diplomatisk vej. Beslutning om udlevering af sådanne udskrifter træffes af regeringen. Det ville efter komitéens mening være ønskeligt, om denne fremgangsmåde kunne modificeres mellem de nordiske lande, således at myndighederne også på dette område kunne træde i direkte forbindelse med hinanden.

Når komitéen i nedenstående forslag til rekommandation har indføjjet en bemærkning om, at de rekvirerede udskrifter skal være til brug for offentlige straffesager, har det ikke herved været komitéens hensigt at anbefale, at udskrifterne skulle meddeles i snævrere omfang, end det hidtil er sket. Man har med den valgte udformning af forslaget til rekommandation alene villet påpege, at det først og fremmest er til brug i sådanne sager, myndighederne i andet nordisk land kan have interesse i at modtage en fuldstændig udskrift af et andet lands strafferegistre.

På grundlag af ovenstående indstiller komitéen til rådet at vedtage følgende rekommandation:

Nordisk Råd henstiller til regeringerne at træffe foranstaltninger til, at domstole og anklagere m. fl. myndigheder i andet nordisk land i størst muligt omfang ved direkte henvendelse til den registrerende myndighed kan få meddelt udskrifter af strafferegistrene til brug i offentlige straffesager.

Kommitténs förslag bifölls enhälligt av rådet vid dess sammanträde den 18 augusti 1954.

Enligt meddelande från Nordiska rådets isländska delegation den 9 november 1954 har Islands justitieministerium numera ålagt kriminaldommerkontoret i Reykjavik att meddela domstolar och åklagare m. fl. myndigheter i annat nordiskt land straffregisterutdrag för användning i offentliga brottmål, när begäran därom framställs från dessa myndigheter.

Uppgift från det i finska justitieministeriet förda straffregistret kan av utländsk myndighet erhållas efter förordnande i varje särskilt fall av kanslichefen i ministeriet.

Departementschefen. I överensstämmelse med Nordiska rådets rekommendation vill jag föreslå, att förfarandet i fråga om meddelande av straffregisterutdrag till myndigheter i de nordiska länderna förenklas på så sätt, att hänvändelse med begäran om sådant utdrag kan ske från myndigheten direkt till fångvårdsstyrelsen. Fullständigt utdrag av straffregistret bör av fångvårdsstyrelsen få meddelas på framställning av domstol eller åklagarmyndighet i Danmark, Finland, Island eller Norge för utredning i brottmål. Det synes ej böra stadgas en i lag föreskriven skyldighet att tillmötesgå en sådan begäran, utan bestämmelsen i ämnet bör givas formen av en befogenhet för Kungl. Maj:t att lämna fångvårdsstyrelsen erforderligt bemyndigande. Eftersom framställningen skall komma från domstol eller åklagarmyndighet, torde det i regel icke erfordras någon prövning av att registerutdraget verkligen är behövligt för utredning i brottmål. I andra fall än de nu avsedda bör utdrag ur registret få meddelas efter särskilt tillstånd av Kungl. Maj:t. Sådant tillstånd erfordras alltså, om registerutdraget skall användas för annat ändamål än utredning i brottmål eller om framställningen göres av annan myndighet än domstol eller åklagarmyndighet.

Jag finner ej anledning att förorda någon särskild bestämmelse om rätt för kriminaltekniska anstalten att meddela straffregisterutdrag till myndighet i nordisk stat. Om framställning inkommer till anstalten, bör den av anstalten vidarebefordras till fångvårdsstyrelsen.

Till spörsmålet om ändrade regler angående straffregisterutdrag till myndighet i utomnordisk stat är jag icke nu beredd att taga ställning.

Bestämmelser om meddelande av straffregisterutdrag till myndighet i annat nordiskt land kan lämpligen införas såsom ett första stycke i 9 § lagen om straffregister. Paragrafens nuvarande innehåll får därvid med erforderlig jämkning ingå i paragrafen såsom ett andra stycke.

Den nya lagstiftningen torde böra träda i kraft den 1 juli 1955.

I enlighet med det anförda har inom justitiedepartementet upprättats förslag till lag angående ändrad lydelse av lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över lagförslaget, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar¹, måtte för det i § 87 regeringsformen angivna ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Chr. af Winklerfelt.

¹ Denna bilaga, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 21 mars 1955.

N ä r v a r a n d e :

justitieråden LECH,
REGNER,
GÖSTA LIND,
regeringsrådet LORICHS.

Enligt lagrådet den 18 mars 1955 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 11 mars 1955, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet P. Bergsten.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Harriet Stangenberg

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 mars 1955.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för inrikesdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, lagrådets den 21 mars 1955 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 11 mars 1955 remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister*.

Med förmälan, att förslaget av lagrådet lämnats utan erinran, hemställer föredraganden, att förslaget måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Fischier